

KONKORDATO MÜHLET SÜRELERİNDE TEMİNAT MEKTUPLARININ PARAYA ÇEVİRİLMESİ MESELESİ

(Araştırma Makalesi)

DOI: <https://doi.org/10.33717/deuhfd.998179>

Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÜNAL KAYA*

Öz

Ticari işlemlerin gündemine çeşitlenmesi ve hacminin artması, rehin, kefalet gibi klasik teminat türlerinin haricinde, daha etkili güvencelerin sağlanmasını gerekli kılmış ve bunun sonucunda piyasa güvenilirliği yüksek olan bankalarca düzenlenen teminat mektupları iktisadi yaşamdaki yerini almıştır. Hukukumuzda, banka teminat mektuplarına ilişkin henüz pozitif bir düzenleme yoktur. İlgili kurum, gelişimini daha çok yargı kararları ve doktrin aracılığı ile sürdürmektedir. Teminat mektuplarının asıl borç ilişkisine dair uyumsuzlıklardan etkilenmeksizin bankalar tarafından kolayca paraya çevrilebilmesi, bu yolla güvence altına alınan alacak bakımından konkordato sürecinde de önemli bir koruma sağlar. Ancak konkordato süreci, teminat mektubu ile güvence altına alınan menfaat dışında, çok çeşitli menfaat unsurlarını içerisinde barındıran ve kendine has özellikleri olan bir yargılama sürecidir. Teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin bu sürece olan etkisi ise özellik arz eden ve çalışmamıza temel oluşturan ana unsurdur.

Anahtar Kelimeler

Teminat mektubu, Konkordato, Borçlunun malvarlığı bütünlüğü, Alacaklılar arasında eşitlik, Muhafaza tedbirleri, İhtiyati tedbir

* Türk-Alman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, İstanbul (hilal.kaya@tau.edu.tr), ORCID: 0000-0001-6065-0919 (Geliş Tarihi: 21.06.2021-Kabul Tarihi: 25.07.2021)

ISSUE OF CASHING LETTERS OF GUARANTEE DURING CONCORDAT RESPITE TERMS

(Research Article)

Abstract

The increase in volume and diversification of commercial transactions from day to day has made it necessary to provide more effective guarantees, instead of classic types of collateral such as deposits and warranties, and as a result, letters of guarantee issued by banks with high market reliability have taken their place in economic life. In our law, there is no positive regulation regarding bank guarantee letters yet. The relevant institution continues its development mainly through judicial decisions and doctrine. The fact that letters of guarantee can be easily cashed by banks without being affected by disputes about the principal debt relationship also provides important protection in the concordat process in terms of receivables secured in this way. But the Concordat process is a trial process in which a wide range of elements of interest come together and have their own characteristics, except for the interest secured by the letter of guarantee. The effect of cashing the letters of guarantee on this process is the main element that is characteristic and is the basis for our work.

Keywords

Letter of guarantee, Concordat, Integrity of debtor's assets, Equality between creditors, Protective measures, Interim injunction

GİRİŞ

Taraflar, aralarında borç doğuran hukuki işlemlerde, kararlaştırdıkları edimin karşı tarafça yerine getirileceğini güvence altına almak isteyebilirler. Taraflardan birinin edimini hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi halinde, doğacak zararın banka tarafından karşılanacağını garanti eden teminat mektupları, sağladıkları bu güvence sayesinde hukuki ve iktisadi yaşamın önemli birer unsuru haline gelmişlerdir. Rehin, ipotek, kefalet gibi diğer teminat türlerine nazaran daha hızlı ve kolay paraya çevrilebilmeleri, teminat mektuplarına olan rağbeti gün geçtikçe arttırmaktadır.

Konkordato ise geçirdiği son değişikliklerle birlikte hukukumuzda önem kazanan ve sıkça başvurulmuş bir hukuki müessese olarak karşımıza çıkmaktadır. Konkordatoyla amaçlanan, ekonomik durumu bozulan borçluya, alacaklıları ile anlaşmak suretiyle, borçlarını tasfiye etme veya işletmesinin mali durumunu düzeltme imkânı tanımaktır. İstenilen amaca ulaşabilmek için konkordato mühlet süreleri içerisinde bazı tedbirlerin alınması öngörülmüştür. Konunun teminat mektupları bakımından önemi, konkordatonun başarıya ulaşması adına, mühlet sürelerinde alınabilecek tedbirler arasında teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin önlenmesinin yer alıp alamayacağıdır.

Çalışmamızda öncelikle banka teminat mektuplarının hukuki niteliğine ilişkin genel açıklamalara yer verildikten sonra makalemizin temelini oluşturan asıl sorunun tespitiyle devam edilecektir. Sonrasında, tespit edilen bu soruna karşı doktrin ve yargı kararlarındaki yaklaşımlar gerekçeleriyle birlikte ele alınacak olup, en nihayetinde belirtilen gerekçeler üzerinden değerlendirmelerde bulunarak kendi görüşümüze yer verilmeye çalışılacaktır.

I. BANKA TEMİNAT MEKTUPLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ

Banka teminat mektubu, bir hukuki ilişkide borçlunun alacaklıya karşı üzerine aldığı edimi hiç ya da gereği gibi yerine getirmemesi halinde, mektupta belirtilen tutarın banka tarafından alacaklıya ödeneceğini taahhüt eden sözleşmedir¹. Bu ilişkide, teminat veren banka “garantör”, lehine teminat verilen asıl sözleşmenin borçlusu “lehtar”, teminatı alan asıl sözleşmenin alacaklısı ise “muhatap” olarak adlandırılır.

¹ **Akyazan**, Sıtkı: “Tatbikatta Banka Teminat Mektuplarının Ortaya Çıkardığı Çeşitli Sorunlar”, *BATİDER*, S. 3, 1974, s. 567; **Doğan**, Vahit: *Teminat Mektupları*, 5. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2015, s. 16 vd.

Tanımdan da anlaşılacağı üzere, teminat mektubu üç köşeli bir hukuki ilişki doğurur². Lehtar ile muhatap arasındaki ilişki temel borç ilişkisidir. Lehtar, borcun kendisi tarafından gereği gibi ifa edilmemesi halinde, muhataba uğrayacağı zararın tazminini taahhüt eden bir teminat mektubu verilmesi için bankaya başvuruda bulunur. Başvurunun kabul edilmesi halinde banka ile lehtar arasında gayri nakdi bir kredi ilişkisi kurulmuş olur³. Banka teminat mektubu düzenlemekle lehtar lehine bir nevi sorumluluk kredisi vermektedir⁴. Şayet teminat mektubu ile güvence altına alınan edim gereği gibi ifa edilmez ve bu nedenle banka muhataba ödeme yapmak durumunda kalırsa, ödediği miktar kadar lehtara rücu edebilecektir⁵.

Banka teminat mektubunun verilmesi ile ortaya çıkan üçlü ilişkinin sonucusu ise banka ile muhatap arasında kurulan teminat mektubu sözleşmesidir. Bu sözleşme ile banka, muhatabın doğması muhtemel bir zararını karşılamayı taahhüt ederek tek taraflı bir borç üstlenmektedir. Teminat mektubu sözleşmesinin hukuki niteliği konusunda, sözleşmenin kefalet sözleşmesi mi, garanti sözleşmesi mi yoksa kendine özgü karma bir sözleşme mi olduğu hususunda doktrinde uzunca bir süre tartışma yaşanmıştır⁶. Ancak Yargıtay'ın 1967 ve 1969 tarihli İçtihadı Birleştirme kararlarından sonra,

² Detaylı bilgi için bkz: **Doğan**, s. 43 vd.

³ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 48/1'de şu hükme yer verilmiştir: "*Bankalarca verilen nakdi krediler ile teminat mektupları, kontrgarantiler, kefaletler... bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.*" Detaylı bilgi için bkz: **Aral**, Fahrettin, "Teminat Mektuplarında Lehtar ile Muhatap ve Lehtar ile Banka Arasındaki Hukuki İlişki", **BATİDER**, S. 2, 2007, s. 198; **Önder**, Bengisu: Türk Hukuku'nda Banka Teminat Mektupları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi-Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), Ankara 2019, s. 74, 75.

⁴ **Doğan**, s. 98.

⁵ Uygulamada bankalar daha çok müşterileri ile aralarındaki kontrgaranti sözleşmesine dayanarak rücu haklarını kullanmaktadırlar. Kontrgaranti sözleşmesi, bankanın yapacağı ödeme dolayısıyla üstlendiği riskin güvencesini oluşturur. Ancak arada kontrgaranti sözleşmesi bulunmasa dahi, bankanın rücu hakkının doğacağı kabul edilir. Bu rücu ilişkisinin hukuki temeli hakkındaki görüşler için bkz: **Tandoğan**, Haluk: "Bankaların Akdi Bir Mükellefiyetin Yerine Getirilmesi İçin Verdikleri Teminat Mektupları Yüzünden Muhataba Ödemede Bulunmaları Halinde Lehdara Rücu Edebilmeleri Meselesi Hakkında", **BATİDER**, S. 4, 1970, s. 657 vd.; **Doğan**, s. 472 vd.; **Yener Coşkun**, Hilal: Banka Teminat Mektuplarında İlgililerin Hakları ve Borçları, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s. 222 vd.

⁶ Tartışmalara ilişkin detaylı bilgi için bkz: **Sav**, Atilla: "Banka Teminat Mektuplarının Haczi", **Ankara Barosu Dergisi**, S. 1, 1967, s. 48, 49; **Başara**, İzzet: "Banka Teminat Mektuplarının Hukuki Niteliği", **TBB**, S. 83, 2009, s. 307 vd.

teminat mektuplarının garanti sözleşmesi niteliğinde olduğu kabul görmüştür⁷.

Garanti sözleşmesi, kefalet sözleşmesi gibi şahsi bir teminat oluşturmakla birlikte, onu kefalet sözleşmesinden ayıran en büyük özellik, kefaletin fer'i nitelikte bir borç olmasına karşın, garanti sözleşmesinde garanti verenin borcunun asıl borçtan bağımsız ve asli nitelikte bir borç olmasıdır⁸. Bu nedenle, teminat mektubu düzenleyen banka, lehtar ile muhatap arasındaki sözleşmeden bağımsız ve asli bir yükümlülük altına girmektedir. Bankanın yükümlülüğü, kural olarak asıl sözleşmenin varlığına, geçerliliğine ve dava edilebilir olup olmamasına bağlı değildir⁹. Borcun bağımsız ve asli olması nedeniyle banka, lehtara ait def'i ve itirazları muhataba karşı ileri sürerek ödemedi kaçınmaz¹⁰. Bu kuralın istisnası, muhatapın ödeme talebinin hakkın kötüye kullanımı niteliği taşıdığı açıkça anlaşılabilir olduğu halde¹¹. Bankanın kendisine ait def'i ve itirazları, diğer bir ifadeyle kendisi ile muhatap arasındaki sözleşmeden kaynaklanan def'i ve itirazları ileri sürmesinde ise herhangi bir sakınca yoktur¹².

II. KONKORDATO DÖNEMİNDE TEMİNAT MEKTUPLARININ PARAYA ÇEVİRİLMESİ MESELESİ

A. Sorunun Tespiti

Borçların yeniden yapılandırılarak tasfiyesine yahut borçlunun mali durumunun iyileştirilmesine (bazen de her iki amaca birden) hizmet eden konkordato, borçlu ve alacaklı menfaati yanında, kamu menfaatinin de

⁷ YIBHGK. 13.12.1967, E. 1966/16, K. 1967/7 (Lexpera); YIBHGK. 11.06.1969 E. 1969/4 K. 1969/6 (Lexpera). Bununla birlikte belirtmek gerekir ki, tarafların irade serbestisi çerçevesinde, teminat mektuplarını kefalet sözleşmesi niteliğinde yapmalarında da bir sakınca yoktur. Ancak sözleşmenin içeriğinden böyle bir sonuca varılamıyorsa verilen teminat mektubunun garanti sözleşmesi niteliğinde olduğunu kabul etmek yerinde olacaktır. Bkz: **Başara**, s. 312.

⁸ **Reisoğlu**, Seza: Banka Teminat Mektupları ve Kontrgarantiler, 4. Baskı, Yazarın Kendi Yayını, Ankara 2003, s. 36; **Doğan**, s. 34; **Aral**, s. 190.

⁹ **Doğan**, s. 42; **Başara**, s. 306.

¹⁰ YHGK, 14.11.2001, E. 2001/11-996, K. 2001/1026 (Legalbank).

¹¹ Yargı kararlarında ve doktrinde bankanın hakkın kötüye kullanımı nedeniyle ödeme yapmaktan kaçınabilmesi için likit (somut) delillerin varlığı aranmaktadır. Bkz: **Tunç Yücel**, Müjgan: "Banka Teminat Mektuplarının İhtiyati Tedbire Konu Olması Üzerine Medeni Usul Hukuku Bakış Açısından Bir İnceleme", BÜHFD, S. 107-108, 2013, s. 3, 4. Karş. **Reisoğlu**, s. 295, 296. Ayrıca bkz: Yargıtay 11. HD, 25.10.2010, E. 2009/3511, K. 2010/10747 (Lexpera).

¹² **Doğan**, s. 66; **Yener Coşkun**, s. 243.

gözetildiği hukuki bir kurumdur¹³. Konkordatoya ister borçların tasfiyesi amacıyla isterse de borçlunun mali durumunun iyileştirilmesi amacıyla başvurulmuş olsun, her iki durumda da borçlu ile alacaklılar arasında sağlıklı bir müzakere ortamının yaratılması, konkordatonun başarısı için ön koşuldur. Sağlıklı bir müzakere ortamı ise ancak borçlunun cebri icra tehdidi altında kalmaksızın; alacaklılarıyla bir anlaşmaya varıncaya kadar malvarlığı bütünlüğünün korunmasıyla mümkündür. Bu durum, aslında borçlunun olduğu kadar, alacaklıların da lehinedir, çünkü konkordato başarılı bir sonuca ulaşırsa alacaklılar da cebri icra yoluyla elde edebileceklerine nazaran daha fazla oranda ve mümkün olduğunca eşit şartlarda alacaklarına kavuşma olanağı bulurlar¹⁴. Uzlaşma temelinde başarıyla sonuçlanan bir konkordato ise, şüphesiz toplumsal barışın ve iktisadi yaşamın korunmasına katkı sağlar¹⁵.

Konunun teminat mektupları açısından önemi, konkordato mühlet süreleri içerisinde mektupların paraya çevrilmesinin sürece olan etkisi nedeniyle ortaya çıkar. Teminat mektuplarının asıl borç ilişkisine dair uyumsuzlıklardan etkilenmeksizin; talep üzerine, ekonomik yönden güçlü bankalarca derhal paraya çevrilebilir olması, muhatap için önemli bir avantaj sağlar. Muhataba teminat mektubu ile sağlanan hak ve yetkiler kural olarak konkordato sürecinden etkilenmeksizin kullanılabilir. Ancak kimi zaman, teminat mektubunun sahibine sağladığı menfaat ile konkordatonun bir bütün olarak başarısına bağlı diğer menfaat ya da menfaatler karşı karşıya gelebilir. İşte yanıtlanması gereken soru da bu noktada ortaya çıkmaktadır: Acaba konkordato yargılamasını yürüten mahkeme, söz konusu menfaatler dengesi içerisinde nasıl bir yol izlemelidir? Mahkeme, konkordatonun bir bütün olarak başarısını riske atmamak adına, mühlet süreleri içerisinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesini önlemeye yönelik tedbir kararı verebilir mi?

B. Doktrindeki Yaklaşım

Doktrinde haklı olarak belirtildiği üzere, bir borçlunun konkordatoya başvurmuş olması, teminat mektuplarının paraya çevrilmesi için tek başına yeterli bir neden değildir¹⁶. Bankanın muhataba (alacaklıya) ödeme yapabil-

¹³ **Atalı**, Murat: “Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, (Editör: Özekes M.), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 88, 89.

¹⁴ **Tanrıver**, Süha/**Deynekli**, Adnan: Konkordatonun Tasdiki, Yetkin Yayınları, Ankara 1996, s. 31.

¹⁵ **Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin: İcra ve İflâs Hukuku 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 618.

¹⁶ Konkordatonun tek başına sözleşmenin sona erdirilmesi sebebi olamayacağını düzenleyen İİK m. 296/1 hükmü de bu sonucu destekler niteliktedir. **Kale**, Serdar, iç.

mesi için her şeyden önce teminat mektubunda belirtilen riskin gerçekleşmiş olması gerekir. Diğer bir ifadeyle, borçlunun teminat mektubu ile garanti edilen yükümlülüklerinden bir veya birkaçını yerine getirmemiş olması gerekir ki, banka muhataba ödeme yapabilsin. Tazmin yükümlülüğünün şartları oluştuktan sonra ise artık banka, borçlunun konkordato ilan etmiş olmasını ileri sürerek ödemedi kaçınmaz¹⁷.

Teminat mektubu ile güvence altına alınan riskin gerçekleşmesi durumunda, mektubun mühlet sürelerinde paraya çevrilmesine tedbir kararı yoluyla müdahale edilip edilemeyeceği sorusuna, doktrindeki baskın görüş olumsuz yanıt vermektedir¹⁸. Bankanın yükümlülüğünün asıl borç ilişkisinden bağımsız ve asli olması gerekçe gösterilerek muhatabın bankaya başvurma hakkının mühlet sürelerinde engellenememesi gerektiği düşünülmektedir. İlgili görüş uyarınca, mektupların paraya çevrilmesinin önlenmesine yönelik tedbir kararı, muhatap ile banka arasındaki ilişkiye haksız bir müdahale teşkil eder¹⁹.

Yukarıdaki görüşü destekler nitelikteki bir diğer görüş, doğrudan teminat mektuplarına ilişkin olmamakla birlikte, konkordato mühlet süreleri içerisinde, maddi hukuka ilişkin hakların kullanılmasını etkiler şekilde ihtiyati tedbir kararı verilememesi gerektiği yönündedir²⁰. İlgili görüş taraftarları, konkordato sürecinde maddi hukuka yönelik tedbir kararı verilmesi halinde,

Öztek-Konkordato Şerhi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, m. 296 No. 19; Sarısözen, M. Serhat: Konkordato, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 325. Karş. Uyar, Talih: Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, TBB Yayınları, Ankara 2019, s. 119.

¹⁷ Sakarya BAM, 7. HD., T. 12.2.2020, E. 2019/2265 K. 2020/211 (Lexpera).

¹⁸ Kale, iç. Öztek-Konkordato Serhi, m. 296, No. 20; Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel: İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 572; Sarısözen, Konkordato, s. 325, 330; Topsakal, Ugur/Bayraktar, Orkun: “Konkordato Yargılamalarında Maddi Hukuka İlişkin İhtiyati Tedbir Kararları”, (Lexpera Blog).

¹⁹ Topsakal/Bayraktar, (Lexpera Blog). Karş. Kale, iç. Öztek-Konkordato Serhi, m. 296, No. 20, 21.

²⁰ Pekcanitez, Hakan/Erdönmez, Güray: Konkordato, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018, s. 31, 32; Sarısözen, M. Serhat: “Geçici ve Kesin Mühlet Kararı” iç. MİHBİR XVI, 7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı 2019, s. 54, 55; Topsakal/Bayraktar, (Lexpera Blog). Karş. Arslan/Yılmaz/Taşpınar Ayvaz/Hanağası, 6. Baskı, s. 572. Aksi yönde: Atalay, Oğuz: “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, (Editör: Özkes M.), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 128.

telafisi imkânsız hak kayıplarının doğmasından endişe etmektedir²¹. Teminat mektubu sözleşmesinin de bir garanti sözleşmesi niteliğinde olduğu ve sonuçlarını maddi hukuk alanında doğurduğu göz önüne alındığında; ilgili görüşün, mühlet süreleri içerisinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesine ihtiyati tedbir yoluyla müdahale edilemeyeceği yönündeki baskın görüşü destekler nitelikte olduğunu söylemek mümkündür.

C. Yargı Kararlarındaki Yaklaşım

Teminat mektuplarının konkordato döneminde nakde çevrilmesine ilişkin bölge adliye mahkemeleri kararları arasında farklılıklar bulunmaktadır. Konu henüz Yargıtay tarafından açıklığa kavuşturulmamıştır. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi 2018 yılında verdiği bir kararda, konkordato ilan eden borçlunun malvarlığının korunması adına, teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin tedbiren önlenebileceğini belirterek, şu ifadelerle yer vermiştir: ‘[...] Konkordato mühleti içinde, borçlunun mal varlığının korunmasına dair ve konkordatonun amacının öngördüğü tüm tedbirlerin alınması gerekir. Konkordato talep eden borçlunun, konkordato işlemlerini gerçekleştireceği bu süreç içinde, icra ve iflas takiplerine muhatap kılınması ve bir kısım tedbirlerin alınmaması malvarlığının tümüyle elinden çıkmasına yol açabilir. Oysa konkordatoda temel ilke, borçlunun malvarlığının başında bulunması ve işletmesini yeniden sağlam bir yapıya kavuşturmasının sağlanması olduğundan, bu dönemde tedbirlerin alınmaması sonucunda malvarlığının tasfiye edilmesi durumu ile karşılaşması hali konkordato kurumunun amacı ile bağdaşmayacaktır... Açıklanan nedenlerle ve özellikle 2004 sayılı İİK. nun 287. Maddesinde ki, mahkemenin borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır düzenlemesi de göz önünde bulundurularak, konkordatonun amacı ile aykırı düşmeyecek olan, davacı şirket lehine düzenlenen teminat mektuplarının, geçici mühlet kararının verilmesinden sonra muhatap bankaya ibraz eden taraflara ödenmesinin tedbiren önlenmesine karar vermek gerekirken yazılı gerekçelerle reddine karar verilmesi doğru olmamıştır [...]’²².

²¹ Sarısözen, “Geçici ve Kesin Mühlet Kararı”, s. 54, 55. Albayrak, taraflar arasındaki maddi hukuk ilişkisine tedbir yolu ile müdahale edilmesinin, maddi hukuk sorunlarının konkordato mahkemesine taşınmasına ve bu durumun da belirsizliğe yol açacağını dile getirmektedir. Albayrak, Hakan: İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 77.

²² İstanbul BAM, 17. HD., T. 13.12.2018, E. 2018/2680, K. 2018/2187 (Lexpera). Aynı yönde İstanbul BAM, 17. HD., T. 13.06.2019, E. 2019/119, K. 2019/1072 (Legalbank).

Son yıllarda verilen bölge adliye mahkemeleri kararlarında ise mühlet sürelerinde teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin önlenmesine yönelik tedbir kararı verilemeyeceğine hükmedilmektedir. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi 2020 yılında vermiş olduğu bir kararda –yukarıdaki kararından farklı olarak– bu sefer mühlet süreleri içerisinde teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin engellenemeyeceğine şu gerekçelerle yer vermiştir: ‘[...] Lehtarın konkordato talep etmesi sonucu, garanti veren banka ile muhatap arasında kurulan bu sözleşme ilişkisine ihtiyati tedbir yolu ile müdahale edilmesi düşünülemez. Bu durum sözleşme özgürlüğü ilkesine ve mülkiyet hakkına aykırılık teşkil eder. Tedbir kararı, garanti ilişkisine müdahale anlamı taşır ve muhatabın bankaya karşı alacak hakkını ileri sürmesi ve bankanın da borcunu ifa edemez hale gelmesi sonucunu doğurur. Bu sebeple, konkordato talep eden borçluya göre üçüncü kişi konumunda olan alacaklı - muhatap ile garantör banka arasında oluşan sözleşmeye tedbir yolu ile müdahale edilmesi hukuka uygun değildir [...]’²³.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi aynı kararında, teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin borçlunun malvarlığına ve diğer alacaklılara etkisine yönelik de önemli açıklamalara yer vermiştir. Kararda, garanti veren bankanın teminat mektubundaki bedeli ödemekle, aslında konkordato ilan eden borçlunun bir borcunu ödemiş olduğu belirtildikten sonra, bu durumda sadece alacaklı sıfatında bir değişiklik olacağına, buna karşın borçlunun malvarlığında bir değişiklik olmayacağına dayanılmıştır: ‘[...] Teminat mektubu nakde çevrildiği için konkordato talep eden borçlunun mal varlığında azalma olacağı düşünülse de, teminat mektubu bedeli ödendiği için konkordato talep eden borçlunun aslında borcu ödenmiş olacaktır. Garanti veren banka, teminat mektubu bedelini ödedikten sonra ödediği miktar kadar konkordato talep edenden alacaklı konuma geçeceği için konkordato talep edenin alacak ve borç miktarında bir değişiklik olmaz. Sadece alacaklı sıfatı değişir [...]’²⁴.

Teminat mektubunun nakde çevrilmesinin alacaklılar arasındaki eşitliğe etkisi bakımından ise mahkeme aynı karar içerisinde, teminat mektubu güvence altına alınmış bir alacağın diğer alacaklılara nazaran farklı tutulduğunu açıkça belirtmiştir. Devamında, teminat alanın garanti sözleşmesiyle kendisine sağlanan kolaylıklardan mahrum bırakılmasının, maddi hukuktan

²³ İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Legalbank). Aynı yönde Sakarya BAM, 7. HD., T. 12.2.2020, E. 2019/2265, K. 2020/211 (Lexpera); İstanbul BAM, 17. HD., T. 16.07.2020, E. 2020/1347, K. 2020/1580 (Legalbank).

²⁴ İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Legalbank). Aynı yönde: Sakarya BAM, 7. HD., T. 12.2.2020, E. 2019/2265, K. 2020/211 (Lexpera).

doğan talep ve def i haklarına haksız bir müdahale teşkil edeceği ifade edilmiştir. Bu nedenlerle gerek geçici mühlet gerekse de kesin mühlet süreleri içinde teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin durdurulmasına yönelik tedbir kararı verilemeyeceği hükme bağlanmıştır²⁵.

D. Ara Tespit

Konkordatoda sürecinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesine yönelik doktrin ve son dönemde verilmiş yargı kararları arasında paralellik olduğu göze çarpmaktadır. Her ikisi de mühlet süreleri içerisinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesine tedbir yoluyla müdahale edilememesi gerektiğine işaret etmektedir. Ancak yargı kararlarında kafa karışıklığına yol açan bir hususa baştan dikkat çekmek gerekir: Yargı kararlarında, teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin önlenmesine yönelik verilecek tedbir kararının İİK m. 287 kapsamında mı yoksa HMK m. 389 kapsamında mı değerlendirileceği hususunda bir karmaşa vardır²⁶. Hâlbuki her iki düzenlemede yer alan tedbir kararı nitelik olarak birbirinden oldukça farklıdır. Geçici mühleti düzenleyen İİK m. 287/1 hükmünde yer alan, mahkemenin borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alacağı yönündeki düzenleme, yasadan kaynaklanan ve mahkeme tarafından re'sen alınması gereken tedbirleri ifade eder²⁷. Bu tedbirlerin içerik ve kapsamına bizzat mahkeme karar verecektir²⁸. Alınan tedbirlere karşı kanun yolu da kapatılmıştır (İİK m. 287/6). Burada söz konusu olan tedbirler, takip hukukuna özgü geçici koruma tedbiri (muhafaza tedbiri) niteliğindedir²⁹.

²⁵ İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Legalbank). Aynı yönde: İstanbul BAM, 17. HD., T. 16.07.2020, E. 2020/1347, K. 2020/1580 (Legalbank).

²⁶ Karş. Sakarya BAM, 7. HD., T. 12.2.2020, E. 2019/2265, K. 2020/211 (Lexpera); İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Legalbank); İstanbul BAM, 17. HD., T. 16.07.2020, E. 2020/1347, K. 2020/1580 (Legalbank); Ankara BAM, 23. HD., T. 07.01.2019, E. 2018/2826, K. 2019/11 (Legalbank).

²⁷ Mühlet verilmesi bir çekişmesiz yargı işi olduğundan, mahkeme tedbirlere re'sen karar verebileceği gibi, bu konuda alacaklıların ve diğer ilgililerin ikaz ve taleplerini de dikkate alabilir. Bkz. **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 31.

²⁸ **Atalı/Ermenek/Erdoğan**, s. 652. Uygulamada en sık verilen tedbirler arasında borçlunun banka hesaplarının bloke edilmesi ve borçlunun tasarruf yetkilerinin komiser onayına tabi kılınması yer alır. **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 31.

²⁹ **Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Sungurtekin Özkan**, Meral/**Özekes**, Muhammet: İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 487; **Atalı/Ermenek/Erdoğan**, s. 651; **Özekes**, Muhammet: "Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı", 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, (Editör: Özekes M.), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul

Amaç, borçlunun doğrudan malvarlığına ve alacaklılara zarar verici işlemlerinin mümkün olduğunca erken aşamada ve hızlı bir şekilde önlenmesidir.

Bu tedbirler haricinde, mahkemenin konkordatonun başarıya ulaşması adına, mühlet sürelerinde ihtiyati tedbir kararı vermesinin önünde de bir engel yoktur. İhtiyati tedbir kararları ise ancak HMK m. 389 ve devamı maddelerinde öngörülen prosedür izlenerek, belirli şartlar altında verilebilecek kararlardır. Özellikle, konkordato borçlusu ile üçüncü kişiler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi söz konusu olduğunda (bu konuda kanun tarafından özel bir tedbir de öngörülmemişse), söz konusu ilişkiye ancak ihtiyati tedbir kararı yolu ile müdahale edilebilmesi gerekir³⁰. Aynı şey maddi hukuktan kaynaklanan haklar söz konusu olduğunda da geçerli olmalıdır³¹. Doğrudan doğruya üçüncü kişilerin haklarının ve yükümlülüklerinin etkilendiği durumlarda, onları HMK m. 389 ve devamı maddelerinde yer alan korumalardan ve tedbir kararına karşı itiraz ve kanun yoluna başvurma hakkından mahrum bırakmamak gerektiği kanaatindeyiz. Teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin durdurulması da doğrudan maddi hukuktan doğan bir talebi ilgilendirdiği için, bu yönde verilecek bir tedbir kararının da ancak ihtiyati tedbir kararı şeklinde olması uygun olur.

Bu açıklamalardan sonra doktrin ve yargı kararlarına dönecek olursak, mühlet sürelerinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesine müdahale edilememesi gerektiğine ilişkin olarak şu üç temel nedene dayanıldığı görülmektedir:

1. Teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin borçlunun malvarlığı bütünlüğüne bir etkisi yoktur; dolayısıyla bu yönde bir tedbir kararına da gerek yoktur.

2. Teminat altına alınan alacak baştan itibaren diğer alacaklılara nazaran farklı bir konumda tutulduğundan; mektubun paraya çevrilmesi alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesine zarar vermez.

2018, s. 79; İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Muhalefet Şehri) (Legalbank). Uygulamada, konkordato sürecinde alınması gereken yasadan kaynaklanan muhafaza tedbirleri ile ihtiyati tedbir kavramlarının birbirine karıştırıldığına örnek olarak ayrıca bkz: İstanbul BAM, 17. HD., T. 11.10.2018, E. 2018/2349, K. 2018/1587; Ankara BAM, 23. HD., T. 07.01.2019, E. 2018/2826, K. 2019/11 (Legalbank). Geçici hukuki koruma ve ihtiyati tedbir kavramlarının karıştırılmaması gerektiğine ilişkin olarak bkz: **Tunç Yücel**, Müjgan: Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 157.

³⁰ **Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes**, s. 487.

³¹ İstanbul BAM, 17. HD., T. 16.07.2020, E. 2020/1347, K. 2020/1580 (Muhalefet Şehri) (Legalbank); İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Muhalefet Şehri) (Legalbank).

3. Mühlet süreleri içerisinde maddi hukuka ilişkin ihtiyati tedbir kararı verilemez.

Çalışmamızın devamında, belirtilen nedenler üzerinden değerlendirmelerde bulunularak bir sonuca varılmaya çalışılacaktır.

III. DEĞERLENDİRME

A. Teminat Mektuplarının Paraya Çevrilmesinin Borçlunun Malvarlığına Etkisi (Var mıdır?)

Teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin borçlunun malvarlığına etki edip etmeyeceği noktasında incelenmesi gereken ilk husus, yargı kararlarında ifadesini bulan “teminat mektubunun paraya çevrilmesi sonucu alacak ve borç miktarında bir değişikliğin olmayacağı” yönündeki tespitin doğruluğudur. Yukarıda belirttiğimiz üzere, bu tespit, “bankanın teminat mektubundaki bedeli ödemekle aslında konkordato ilan eden borçlunun bir borcunu ödemiş olacağına ve bu nedenle sadece alacaklı sıfatında bir değişiklik meydana geleceğine” dayanmaktadır. Bu yönündeki tespitin oldukça yanıltıcı olduğunu baştan belirtmek isteriz. Zira her şeyden önce, banka, teminat mektubundaki bedeli ödemekle borçluya ait değil kendine ait bir borcu ödemiş olur³². Bu borç, kefaletten farklı olarak asıl borca bağımlı olmadığı gibi, ondan farklı özellikler de gösterebilir.

Lehtar ile muhatap arasında var olan temel ilişkideki borç miktarı ile banka teminat mektubunda ödemesi belirlenen miktar farklı olabilir³³. Teminat mektubu ile garanti edilen miktar temel ilişkideki borç miktarından yüksek olabileceği gibi; bazı teminat mektuplarında ödenecek meblağa ek olarak, mektubun düzenlendiği tarihten itibaren hesaplanacak faiz ve gecikme cezaları da garanti edilebilmektedir³⁴. Öte yandan bankalar teminat mektubu düzenlerken, üstlendikleri riske karşılık, sıklıkla blokeli mevduat, menkul, gayrimenkul rehni gibi güvenceler de alabilmektedir³⁵. Hal böyle olunca, temel hukuki ilişkideki alacak ile teminat mektubundaki bedelin

³² ‘[...] Bunun doğal sonucu olarak banka, teminat mektubu vermekle bir asli borç yüklenmiş olmaktadır. Teminat mektubunu öderken kendi borcunu ödemiş olmaktadır [...]’. Yargıtay HGK T. 14.11.2001, E. 2001/996, K. 2001/1026 (Lexpera).

³³ Karş. **Çetin**, Abdurrahman/**Dinç**, Yusuf: “Türkiye’de Teminat Mektupları: Uygulamalar ve Hukuki Sorunlar”, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, S. 9, 2013, s. 70; **Civelek**, (Lexpera Blog).

³⁴ **Çetin/Dinç**, s. 76.

³⁵ **Aral**, s. 198; **Palacioğlu**, Tezer: Banka Teminat Mektupları, İTO/İDA Yayın, İstanbul 2018, s. 4; **Çetin/Dinç**, s. 70; **Önder**, s. 148.

ödenmesinden kaynaklanan banka alacağı nicelik ve nitelik açısından farklılık gösterebilmektedir. Dolayısıyla bankanın teminat mektubundaki bedeli ödemesiyle sadece alacaklı sıfatı üzerinde değil, aslında borçlunun pasifinde meydana gelecek değişiklik üzerinde de etki doğmaktadır.

Yeri gelmişken, uygulamada sıkça karşılaşılan, ancak çoğu kez hukuki dayanaktan yoksun olan bir duruma da dikkat çekmek gerekir: Uygulamada bankalar, kendi alacaklarına karşılık konkordato ilan eden borçlunun banka hesabına yatan paralar üzerine kolayca bloke koyabilmektedir³⁶. Konkordatonun başarısını oldukça zora sokan bu durum karşısında, bu sefer mahkemeler mühlet sürelerinde, banka tarafından konulan bu blokelerin kaldırılması yahut daha en baştan engellenmesine yönelik tedbir talepleriyle meşgul olmaktadır³⁷. Benzer bir sonuçla teminat mektuplarının paraya çevrilmesi sonrasında da karşılaşmak mümkündür. Mektupta belirtilen tutarı ödeyen banka, kendi alacağını riske etmemek adına, aynı zamanda müşterisi olan konkordato borçlusunun hesabına kolayca bloke koyabilecektir. Her ne kadar hatalı ve haksız uygulamalar hukuki bir temel oluşturmasa da, sık karşılaşılan bu durumun borçlunun malvarlığı bütünlüğüne etki edeceğine dikkat çekmek isteriz.

Teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin konkordato borçlusunun malvarlığına etkisi bakımından üzerine düşünülmesi gereken bir diğer soru da şudur: Şayet borçlu, kendisine tanınacak belirli bir süre zarfında ifade bulunabilecek durumda ise teminat mektubunun paraya çevrilmesinin bir süreliğine ertelenmesi konkordatonun başarısına katkı sağlayabilir mi? Kanımızca soruya olumlu yanıt vermek gerekir. Öncelikle, teminat mektubu ile garanti altına alınan riskin çok farklı görünümde karşımıza çıkabileceğini belirtmek isteriz. Bu risk bir para borcunun ifasından kaynaklanabileceği gibi, bir şeyin teslimi, nakli, temin edilmesi veya inşası gibi başkaca bir nedenden de kaynaklanabilir. Teminat mektubu veren bankanın ödeme yükümlülüğü garanti edilen riskin gerçekleşmesine bağlıdır ve banka ancak

³⁶ **Atalı/Ermenek/Erdoğan**, s. 661, 662. **Ferendeci**, konkordato sürecinde sadece borçluyu değil, alacaklıları da dürüst davranmaya sevk edecek bazı yasal tedbirlerin alınması gerekliliğine işaret etmektedir. Detaylı bilgi için bkz: **Özkaya Ferendeci**, H. Özden: “Die Neuregelung des Nachlassvertrages (konkordato) im türkischen Zwangsvollstreckungs- und Konkursgesetz”, *ZZPInt*, S. 24, 2019, s. 364, 365. Bankaların söz konusu haksız uygulamalarına ilişkin ayrıca bkz: **Albayrak**, s. 76, 77; **Direnisa**, Efe: “Konkordatoda Takas”, *BÜHFD*, S. 189-190, 2020, s. 530, dn. 96.

³⁷ İstanbul BAM, 17. HD, T. 09.05.2019, E. 2019/383, K. 2019/872 (Legalbank); İstanbul BAM, 17. HD, T. 04.04.2019, E. 2019/475, K. 2019/645 (Legalbank); İstanbul BAM, 17. HD, T. 11.10.2018, E. 2018/2349, K. 2018/1587 (Legalbank).

ödemede bulunduktan sonra lehtara rücu edebilecektir. Dolayısıyla burada bankanın lehtara karşı henüz muaccel olmayan, geciktirici şarta bağlı bir alacağı söz konusudur³⁸. Yukarıdaki soruya bir örnekle yanıt arayacak olursak: Bir veya daha çok sayıda alacaklının elinde konkordato ilan eden bir inşaat firması lehine verilmiş teminat mektupları olduğunu varsayalım. Firmanın içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar nedeniyle taahhüt ettiği inşa etme edimlerini zamanında yerine getiremeyeceği anlaşıldığında; mühlet süreleri içerisinde mektupların paraya çevrilmesi belirli bir süreliğine ertelenir ve firmaya edimlerini tamamlama imkânı verilirse; borçlunun ileride malvarlığında meydana gelebilecek muhtemel bir azalmanın da önüne geçilmiş olur. Öyle ki bu durum, bazen firmanın içinde bulunduğu dar boğazdan çıkmasına ve konkordato ilan etmesine neden olan koşulların iyileşmesine dahi vesile olabilir. Şüphesiz bu noktada, alacağı teminat mektubuyla güvence altına alınanların, kendilerine sağlanan imkândan (belirli bir süreliğine de olsa) mahrum bırakılması eleştiri konusu yapılabilir. Ancak mühlet süreleri içerisinde alınabilecek tedbirlerin kapsamı değerlendirilirken; konkordato sürecinin bir yeniden yapılandırma ve iyileştirme süreci olduğu ve konkordato sonucunun tüm alacaklılar ile kamu menfaatini de ilgilendirdiği birlikte değerlendirilmelidir. İcra ve İflas Kanunumuzun geçici ve kesin mühlet sürelerinde alınabilecek tedbirlere ilişkin hükümleri birlikte incelendiğinde, kanun koyucunun konkordatonun bir bütün olarak başarısını sağlamak adına, borçlunun malvarlığı bütünlüğünün bir anlaşmaya varılıncaya kadar korunmasına verdiği önem daha iyi anlaşılacaktır. Bu konuya sonraki başlıklarda tekrar değinileceği için şimdilik başkaca açıklama yapma gereği duymuyoruz.

B. Teminat Mektuplarının Paraya Çevrilmesinin Diğer Alacaklılara Etkisi (Var mıdır)?

İkinci olarak incelenmesi gereken husus, teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin, yargı kararlarında belirtildiği gibi, alacaklılar arasındaki eşitliğe bir etkisinin olmadığı yönündeki ifadenin doğruluğudur. Aslında bu husus, yukarıda incelediğimiz mektupların paraya çevrilmesinin borçlunun malvarlığına olan etkisi ile bağlantılı bir konudur. Kanun koyucu, konkordatonun başarıya ulaşabilmesi için borçlunun malvarlığının korunması yanında, alacaklılar arasındaki eşitliğin korunmasına da önem vermiştir. Belirtmek gerekir ki, burada eşitlik ile kastedilen mutlak bir eşitlik olmayıp daha ziyade aynı konumda bulunan alacaklılar arasındaki eşitliktir. Kanunda,

³⁸ Reisoğlu, s. 220.

borçlunun malvarlığı bütünlüğünün korunmasına yönelik alınan tedbirler yakından incelendiğinde; ilgili tedbirlerin aynı zamanda alacaklılar arasındaki eşitliği sağlamaya da hizmet ettikleri görülür³⁹. Örneğin, borçluya karşı takip imkânlarının kısıtlanması (İİK m. 294/1), onun malvarlığı bütünlüğünü korumak yanında, kimi alacaklıların hızlı davranarak diğerlerinin önüne geçmesini önleme gayesi de taşır. Ya da konkordatoya tabi alacaklar için işleyen faizin durması (İİK m. 294/3), aynı zamanda sürecin sonunda bazı alacaklıların diğerlerine nazaran avantajlı konuma geçmelerinin önlenmesine yardımcı olur. Bundan başka, borçlunun tasarruf yetkisinin konkordato komiserinin denetimine bırakılması (İİK m. 297/1), konkordato sürecinde takas hakkının kullanımına yönelik getirilen sınırlama (İİK m. 294/4), konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğan alacağın devrinin yasaklanması (İİK m. 294/6) gibi, bir yandan borçlunun malvarlığı bütünlüğünü korurken, diğer yandan da alacaklılar arasındaki eşitliği sağlamaya yönelik getirilmiş başkaca düzenlemelere de rastlamak mümkündür.

Yargı kararlarında ifadesini bulan, teminat altına alınan alacağın baştan itibaren diğer alacaklılara nazaran üstün tutulduğu ifadesi doğrudur. Ancak cümlelerin devamında yer alan, “bu nedenle mektubun paraya çevrilmesinin alacaklılar arasındaki eşitliği bozmayacağı” yönündeki ifadenin her zaman için doğru olmadığı kanaatindeyiz. Şüphesiz, bir alacak şahsi yahut aynı bir teminatla güvence altına alınmış ise teminat sahibi alacaklı sırf borçlusunun konkordato ilan etmesi nedeniyle kendisine sağlanan güvencelerden yoksun bırakılmamalıdır. Bu bağlamda, konkordato ilan edilmesi de teminat mektuplarının paraya çevrilmesini önlemek adına tek başına geçerli bir neden değildir. Benzer şekilde, alacağı kefalet ya da rehinle güvence altına alınmış bir alacaklı da konkordato sürecinde kendisine sağlanan güvencelerden tamamen yoksun bırakılmamıştır. BK m. 585/4 hükmü gereğince, borçluya konkordato mehli verilmesi halinde, alacaklı doğrudan kefile başvurabilecek ve onu takip edebilecektir. Ancak bu noktada İİK m. 303’de öngörülen sınırlama da dikkate alınmalıdır. Buna göre, konkordatoya muvafakat etmeyen alacaklı borçtan birlikte sorumlu olan kefile karşı bütün haklarını muhafaza ederken; konkordatoya muvafakat eden alacaklı ise ancak ikinci fıkrada yer alan şartlar altında bu imkândan yararlanabilecektir. İlgili sınırlamanın teminat mektupları açısından uygulama alanı bulamayacağı kanaatindeyiz; zira teminat mektubu banka için “borçtan birlikte sorumluluk” değil “ayrı ve bağımsız bir borç” doğurmaktadır. Yargıtay’ın 1983 yılında vermiş olduğu bir kararda konuyla ilgili şu ifadeler yer almaktadır: “[...] O halde,

³⁹ Bkz. **Tunç Yücel**, Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, s. 7, 8.

konkordato isteyen teminat mektubu lehtarını kollektif şirketle konkordatoyu kabul eden alacaklı davacı anonim şirket arasındaki konkordatoya konu (72.179.000) liralık asıl borç ile garanti sözleşmesi nedeniyle bu asıl borçla ilgisi bulunmayan davalı bankanın İİK.nun 295/1. maddesinde öngörülen konkordatoya kabul oyu veren alacaklının müşterek borçlular ve borçlunun kefillerine karşı alacağını ancak konkordato koşullarına göre istiyebileceği, yolundaki hükümden yararlanması düşünülemez. Müşterek borçlu ya da kefil sıfatı bulunmayan ve konkordato konusu asıl borçtan bağımsız bir yüklenim altına gören davalı bankanın teminat mektubuna dayalı borcunun konkordatoya giren asıl alacağın ortak [müşterek] borçlusunu ya da kefil olarak kabul doğru görülmemiştir. Anılan yasa hükmü garanti veren gibi borçlunun dışında ve bağımsız biçimde yüklenim altına giren kişileri kapsamamaktadır [...]⁴⁰.

Bu noktada göz ardı edilmemesi gereken bir başka husus, kefalet borcunun fer'i niteliği gereği kural olarak asıl borç miktarıyla sınırlı olması ve kefile asıl borçtan fazla bir sorumluluk yüklenememesidir.⁴¹ Teminat mektuplarında ise asıl borçtan bağımsız bir borç söz konusu olduğu için asıl borç ile bankanın borcu arasında farkların olabileceğine yukarıda değinmiştik⁴².

Teminat altına alınmış bir alacağın konkordato sürecinde korunmasına diğer bir örnek de rehinle temin edilmiş alacakların durumudur. Kanun koyucu, rehinle temin edilmiş alacakları korumak adına, konkordato sürecinde rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takibe olanak tanımıştır (İİK m. 295). Fakat bu takipler bakımından rehinli malın paraya çevrilmesi yasaklanmıştır (İİK m. 295). Buradaki amaç da yine borçlunun malvarlığı bütünlüğünün ve diğer alacaklıların mühlet süreleri içerisinde korunmasıdır. Bu sayede, borçlunun faaliyetlerine devam etmesine olanak tanınarak süreç sonunda tüm alacaklıların mümkün olduğunca geniş ölçüde ve eşit koşullarda alacaklarına kavuşmalarına zemin hazırlanmaktadır.

Yeri gelmişken; konuyla ilgili doktrinadaki bir tartışmaya da kısaca değinmekte fayda olabileceği kanaatindeyiz: Şayet, borçlu lehine verilmiş rehinli mal üçüncü kişiye ait ise bu malın konkordato sürecinde satışının

⁴⁰ Yargıtay 11. HD, 17.05.1983, E. 1983/2462, K. 1983/2617 (Legalbank).

⁴¹ **Zevkliler**, Aydın/**Gökyayla**, Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 20. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020, s. 703; **Börü**, Levent/**Parlak Börü**, Şafak: "Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri", İstanbul Hukuk Mecmuası, S. 3, 2020, s. 1245; **Yılmaz**, Merve: "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kefalet Sözleşmesinde Kefilin Sorumluluğunun Kapsamı", TBBD, S. 97, 2011, s. 161.

⁴² Bkz. Başlık III. A.

mümkün olup olmadığı hususu doktrinde tartışmalıdır⁴³. İİK m. 295 hükmünün kaleme alınış şeklinde sadece “rehinli mal” ifadesi kullanılmış olup malın borçluya yahut üçüncü kişiye ait olması arasında herhangi bir ayrıma gidilmemiştir. Maddenin amacından yola çıkıldığında, borçlunun himayesinde olan malların doğrudan onun ekonomik bütünlüğüne ve faaliyetine etki edeceği düşünülürse paraya çevirme yasağının borçluya ait mallar için geçerli olması anlaşılabilir bir durumdur. Kanun koyucu, ilgili maddeye 2021 yılında eklediği bir fıkra ile satış yasağına istisna getirerek rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılmasının öngörülmediği durumlarda veya kıymetinin düşeceği ya da muhafazasının masraflı olacağı anlaşılan hallerde satışa izin verilebileceğini düzenlemiştir. Rehinli mal bir üçüncü kişiye ait olduğunda ise o zaman yine maddenin düzenleniş amacından hareket etmenin doğru olabileceği kanaatindeyiz. Şayet rehinli malın paraya çevrilmesi, borçlunun işletmesine yahut ekonomik bütünlüğüne zarar verecek nitelikte ise o zaman paraya çevrilmesinin önlenmesi gerekir⁴⁴. Ancak bu noktada çözüm olarak (borçluya ait mallarda olduğu gibi) kural bir yasaktan bahsetmek yerine, şartlar oluştuğunda, mahkemenin paraya çevrilmenin önlenmesine yönelik bir tedbir kararı vermesi daha makul bir çözüm olabilir.

Sonuç olarak, mühlet sürelerinde öngörülmüş yasal tedbirlerden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu, baştan itibaren herhangi bir şekilde güvence altına alınmış alacağa ilişkin hakları konkordato sürecinde de mümkün olduğunca korumaya çalışmaktadır. Ancak söz konusu konkordatonun bir

⁴³ Rehinli malın üçüncü kişiye ait olması durumunda da satış yasağının geçerli olması gerektiğine ilişkin bkz: **Öztek**, Selçuk: “Adi Konkordatoda Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler”, (Legal Blog); **Taşpınar Ayvaz**, Sema: “Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, BATİDER, S. 2, 2003, s. 64; **Köroğlu**, Anıl: “Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)”, İstanbul Hukuk Mecmuası, S. 1, 2020, s. 155,156. Aksi yönde: **Tunç Yücel**, Müjgan: “Üçüncü Kişinin Malı Üzerindeki Rehinle Temin Edilen Alacağın Konkordatodaki Durumu”, (Lexpera Blog); **Tunç Yücel**, Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, s. 48, 49; **Yeşilova**, Bilgehan, iç. Öztek-Konkordato Serhi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 m. 295, No. 18. Üçüncü kişi rehniyle güvence altına alınmış bir alacağın konkordato nisabında dikkate alınıp alınmayacağı ile bağlantılı olarak ayrıca bkz: **Atalay**, Oğuz/**Atalı**, Murat/**Erdogan**, Ersin: “Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınmayacağı Meselesi”, (Lexpera Blog).

⁴⁴ Bazı durumlarda, işletmenin devamı için gerekli olan mal üçüncü kişiye ait olmakla birlikte, borçlu tarafından kullanılıyor olabilir. Örneğin, konkordato ilan eden şirketin fabrikasının, şirket ortaklarından birine ait taşınmaz üzerinde kurulu olması gibi. Bkz. **Öztek**, (Legal Blok).

bütün olarak başarısı olduğunda; o zaman aynı konuda sınırlamalara gitmekten de kaçınmamaktadır. Konuya teminat mektupları açısından bakıldığında da, şayet paraya çevirme işlemi konkordatonun başarısını riske edecek ise bu durumun diğer alacaklıları olumsuz yönde etkilememesi düşünülemez. Kimi zaman nakde çevirme işlemi bir süreliğine ertelenebilirse borçluya edimini yerine getirme fırsatı tanınarak, riskin gerçekleşmesinin önüne geçilmiş olur. Bu durum kimi zaman da konkordato ilan edilmesine neden olan şartların iyileşmesine ve diğer alacaklıların da olumlu yönde etkilenmesine vesile olabilir.

C. Maddi Hukuka İlişkin İhtiyati Tedbir Kararı (Verilebilir mi?)

Mühlet sürelerinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin borçlunun malvarlığına ve alacaklılar arasındaki eşitliğe etki edebileceğini tespit ettikten sonra son olarak, mahkemenin vereceği önlemeye ilişkin bir ihtiyati tedbir kararının hukuka uygunluğu hususu incelenmelidir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, yargı kararlarında ve doktrinde ağırlıklı olarak ifadesini bulan görüş, mühlet süreleri içerisinde maddi hukuka ilişkin ihtiyati tedbir kararı verilememesi gerektiği yönündedir⁴⁵. Teminat mektubunun paraya çevrilmesiyle ilgili verilecek bir ihtiyati tedbir kararı da doğrudan maddi hukuktan doğan talebi ilgilendireceği için, bu yönde bir tedbir kararı verilmesinin mümkün olmadığı dile getirilmektedir.

Verilen ihtiyati tedbir kararlarının maddi hukuka ilişkin olmaması gerektiği fikri, aslen iflasın ertelenmesi döneminde de yaygın olarak savunulmuştur⁴⁶. Ancak iflasın ertelenmesi ile konkordato her şeyden önce amaç bakımından birbirinden farklı iki kurumdur. İflasın ertelenmesi, borca batık durumdaki sermaye şirketlerinin ve kooperatiflerin ayakta tutulmasını hedeflerken, konkordato tüm borçluların başvurabileceği ve alacaklıların da yararlanabileceği bir iyileştirme ve yeniden yapılandırma modeli olarak ön plana çıkmaktadır⁴⁷. İflasın ertelenmesi, sonuçlarını ağırlıklı olarak takip

⁴⁵ Bkz. Başlık II. B ve II. C.

⁴⁶ Bkz: **Muşul**, Timuçin: İflasın Ertelenmesi, Arıkan Basım Yayım, İstanbul 2008, s. 139; **Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder/**Taşpınar Ayvaz**, Sema/**Hanağası**, Emel: İcra ve İflas Hukuku, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 470; **Öztek**, Selçuk: “İflasın Ertelenmesi”, Bankacılar Dergisi, S. 59, 2006, s. 63; **Pekcanitez**, Hakan: “İflasın Ertelenmesi” iç. Makaleler, C. II, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 58; **Atalay**, Oğuz: Borca Bataklık ve İflasın Ertelenmesi, Güncel Hukuk Yayınları, İzmir 2007, s. 153; **Ermenek**, İbrahim: İflasın Ertelenmesi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2010, s. 295 vd.

⁴⁷ **Akil**, Cenk: Sorularla Adi Konkordato, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s. 40; **Albayrak**, s. 48.

hukukunda doğururken, konkordatonun maddi hukuka ilişkin de önemli sonuçları vardır⁴⁸. Konkordato projesinin konkordatoya tabi olan tüm alacaklıları bağlaması kuralı⁴⁹, aslında başlı başına konkordatonun maddi hukuk üzerindeki etkisini gözler önüne sermeye yetmektedir. Zira projede yer alan borçlar yeni vadelere bağlanabilecek ve borçlarda indirim yapılabilecektir. Konkordato projesine olumlu oy kullanmış olsun ya da olmasın, alacaklıların ancak tasdik edilen projede belirlenen şartlar altında alacaklarına kavuşabilmeleri, bir anlamda maddi hukuktan doğan talep ve hakların da yeniden şekillenmesi anlamına gelmektedir. Bunun dışında, takip muamelesi ile keşilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin işlememesi (İİK m. 294/1), rehinli olmayan alacaklar bakımından işleyen faizin durması (İİK m. 294/3), takasa ve alacağın temlikine ilişkin getirilen sınırlandırmalar (İİK m. 294/4, 6) ve taraflar arasındaki sözleşme hükümlerine müdahale edilebilmesi (İİK m. 296) gibi düzenlemeler de konkordatonun maddi hukuk üzerinde sonuçlar doğurmaya müsait bir kurum olduğunun göstergelerindedir⁵⁰. Tüm bunlar dikkate alındığında; konkordato yargılamasını yürüten bir mahkemenin de, gerektiğinde, konkordatonun başarısı adına vereceği bir ihtiyati tedbir kararının maddi hukuka temas etmesini yadırgamamak gerekir düşüncesindeyiz.

Karşı görüş tarafından dile getirilen, konkordato sürecinde muhtemel bir ihtiyati tedbir kararıyla maddi hukuktan doğan hakların zarar görebileceğine yönelik endişe bir yere kadar anlaşılabilirse de, göz ardı edilmemesi gereken husus, ihtiyati tedbir kararının ancak belirli şartlar altında mümkün olmasıdır. Her şeyden önce, teminat mektubunun paraya çevrilmesinin önlenmesini talep eden tarafın, bu talebinin sebebini belirtmesi ve talebinde haklı olduğunu yaklaşık olarak ispat etmesi gerekir (HMK m. 390/3). Sonrasında, mahkemenin muhtemel bir tedbir kararıyla elde edilecek menfaat ile bu karardan etkilenecek kişi ya da kişilerin menfaatleri arasında bir denge

⁴⁸ **Atalay**, “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, s. 128; İstanbul BAM, 17. HD., T. 9.7.2020, E. 2020/1324, K. 2020/1522 (Muhalefet Şehri) (Legalbank); İstanbul BAM, 17. HD., T. 13.6.2019, E. 2019/1672, K. 2019/1058 (Lexpera).

⁴⁹ Rehinli alacaklar, İİK m. 206'nın birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklılar, konkordato sürecinde komiserin izni ile doğan alacaklar ve 6183 sayılı Kanun kapsamında kalan alacaklar ise konkordato projesi ile bağlı değildir (İİK m. 308/c). Söz edilen alacaklardan aynı zamanda takip yasağının istisnası teşkil eden durumlara ilişkin bkz: **Akil**, Cenk: “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)”, TBBB, S. 141, 2019, s. 233 vd.; **Kale**, Serdar: Sorularla Konkordato, (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017, s. 19 vd.

⁵⁰ **Atalay**, “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, s. 128. Benzer yönde: **Tunç Yücel**, Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, s. 209.

gözetmesi gerekir⁵¹. Şayet mektubun paraya çevrilmesi konkordatonun başarısını bir bütün olarak riske atacaksa, ancak o zaman önlemeye ilişkin tedbir kararı verilmesi uygun olur (HMK m. 389). Yoksa mektubun paraya çevrilmesi, borçlunun malvarlığında bir değişiklik meydana getirmekle birlikte, bu değişiklik konkordatonun sonucuna etki edecek düzeyde değil ise o zaman teminat mektubuyla sağlanan güvenceye öncelik verilerek, paraya çevrilmenin önlenememesi gerekir.

Göz ardı edilmemesi gereken bir diğer husus da, HMK m. 392/1 yer alan teminat gösterme zorunluluğu ile ihtiyati tedbir kararına karşı itiraz ve kanun yolunun açık olmasına ilişkin düzenlemelerdir (HMK m. 394/1; 391/3). İlgili hükümler, ihtiyati tedbir kararı neticesinde hakları hukuka aykırı şekilde zarar görenleri korumaya yönelik getirilmiş önemli düzenlemelerdir. Ve en nihayetinde, ihtiyati tedbire gerek olup olmadığına konkordato yargılamasını gerçekleştiren mahkeme karar verecektir. Mahkeme, bu yöndeki takdir hakkını kullanırken menfaat dengesine her zaman olduğundan daha fazla önem göstermelidir. Çünkü bir yanda alacağı baştan itibaren teminat mektubu ile güvence altına alınmış olan alacaklı yahut alacaklılar, diğer yanda ise konkordatonun sonucundan etkilenen diğer tüm alacaklılar ile kamu menfaati söz konusudur. Ancak konkordato yargılamalarına özgü menfaat dengesindeki bu hassasiyet, ilgili yargılamalarda maddi hukuku etkiler şeklinde ihtiyati tedbir kararı verilemeyeceği yönünde anlaşılmalıdır.

SONUÇ

Doktrinde ve yargı kararlarında ağırlıklı olarak ifadesini bulan görüşün aksine, mühlet süreleri içerisinde teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin önlenmesine yönelik ihtiyati tedbir kararı verilebileceği kanaatindeyiz. Zira bu süre zarfında mektupların paraya çevrilmesi, kimi zaman borçlunun malvarlığı ve diğer alacaklılar üzerinde önemli etkiler doğurabilmekte ve bu durum da doğrudan konkordatonun sonucuna etki edebilmektedir. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, paraya çevrilmenin önlenmesine yönelik tedbir kararının İİK m. 287’de yer alan takip hukukuna özgü muhafaza tedbiri niteliğinde değil, HMK m. 389 ve devamı maddelerinde yer alan ihtiyati tedbir kararı niteliğinde olması gerektiğidir.

Muhtemel bir ihtiyati tedbir kararı ile maddi hukuktan doğan hakların zarar görmesine yönelik dile getirilen endişe her ne kadar bir noktaya kadar anlaşılabilirse de, aslında bu durum sadece konkordato yargılamaları için

⁵¹ Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özkes, Muhammet: Medeni Usul Hukuku, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 584.

değil, ihtiyati tedbir kararlarının verilebildiği tüm yargılamalar için söz konusudur. Zira mahkemenin tedbir kararı verdiği aşamada henüz kimin haklı yahut haksız olduğu belli değildir. Adı üzerinde, mahkeme, oluşabilecek risklere karşı sadece bir “tedbir kararı” vermektedir. Bu yüzdendir ki, kanun koyucu ihtiyati tedbir kararı verilirken bazı koruyucu hükümler sevk etmiştir. Ve de en önemlisi, ihtiyati tedbire karar verecek olan mahkemenin taraflar arasındaki menfaat dengesini gözetmek durumunda olmasıdır. Konkordato yargılamalarında bu menfaat dengesi daha hassas bir hal almaktadır, zira alacağı teminat mektubu ile güvence altına alınmış olan alacaklı ya da alacaklıların menfaati ile konkordatonun sonucundan etkilenecek diğer tüm alacaklıların menfaati ve bunun yanında iktisadi yaşamın korunmasına yönelik menfaat karşı karşıya gelebilmektedir. Bu noktada, şayet teminat mektubunun paraya çevrilmesi konkordatonun sonucuna ciddi bir etki etmeyecekse, o zaman mektupla sağlanan güvenceye öncelik verilerek, nakde çevrilmenin önüne geçilmemesi yerinde olur. Ancak tersi durumda, konkordatonun bir bütün olarak başarısını tehlikeye atmamak adına, mühlet süreleri içerisinde mektupların paraya çevrilmesini önlemeye yönelik verilecek bir ihtiyati tedbir kararının konkordatonun amacı ve ruhu ile çelişmeyeceği kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Akil**, Cenk: “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)”, TBBB, S. 141, 2019, s. 227-252.
- Akil**, Cenk: Sorularla Adi Konkordato, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Akyazan**, Sıtkı: “Tatbikatta Banka Teminat Mektuplarının Ortaya Çıkardığı Çeşitli Sorunlar”, BATİDER, C. VII, S. 3, 1974, s. 567-579.
- Albayrak**, Hakan: İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Aral**, Fahrettin: “Teminat Mektuplarında Lehdar ile Muhatap ve Lehdar ile Banka Arasındaki Hukuki İlişki”, BATİDER, C. XXIV, S. 2, 2007, s. 189-200.
- Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder/**Taşpınar Ayvaz**, Sema/**Hanağası**, Emel: İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder/**Taşpınar Ayvaz**, Sema/**Hanağası**, Emel: İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Atalay**, Oğuz: Borca Bataklık ve İflâsın Ertelenmesi, Güncel Hukuk Yayınları, İzmir 2007.
- Atalay**, Oğuz: “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, (Editör: Özekes, M.), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 111-134.
- Atalay**, Oğuz/**Atalı**, Murat/**Erdoğan**, Ersin: “Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınamayacağı Meselesi”, (Lexpera Blog).
- Atalı**, Murat: “Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, (Editör: Özekes M.), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 85-109.
- Atalı**, Murat/**Ermeneek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin: İcra ve İflâs Hukuku 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Başara**, İzzet: “Banka Teminat Mektuplarının Hukuki Niteliği”, TBBB, S. 83, 2009, s. 302-317.
- Börü**, Levent/**Parlak Börü**, Şafak: “Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri”, İstanbul Hukuk Mecmuası, S. 3, 2020, s. 1239-1277.

- Civelek**, Esin: “Konkordato Döneminde Teminat Mektuplarının Durumu”, (Lexpera Blog).
- Çetin**, Abdurrahman/**Dinç**, Yusuf: “Türkiye’de Teminat Mektupları: Uygulamalar ve Hukuki Sorunlar”, *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, S. 9, 2013, s. 67-92.
- Direnisa**, Efe: “Konkordatoda Takas”, *BÜHFD*, S. 189-190, 2020, s. 493-548.
- Doğan**, Vahit: *Teminat Mektupları*, 5. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2015.
- Ermenek**, İbrahim: *İflâsın Ertelenmesi*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- Kale**, Serdar: *Sorularla Konkordato, (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato)*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Koroğlu**, Anıl: “Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)”, *İstanbul Hukuk Mecmuası*, S. 1, 2020, s. 139-160.
- Muşul**, Timuçin: *İflâsın Ertelenmesi*, Arıkan Basım Yayım, İstanbul 2008.
- Önder**, Bengisu: *Türk Hukuku’nda Banka Teminat Mektupları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi-Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), Ankara 2019.
- Özekes**, Muhammet: “Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, (Editör: Özekes M.), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 43-83.
- Özkaya Ferendeci**, H. Özden: “Die Neuregelung des Nachlassvertrages (konkordato) im türkischen Zwangsvollstreckungs- und Konkursgesetz”, *ZZPInt*, S. 24, 2019, s. 359-370.
- Öztek**, Selçuk: “Adi Konkordatoda Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler”, (Legal Blog).
- Öztek**, Selçuk: “İflâsın Ertelenmesi”, *Bankacılar Dergisi*, S. 59, 2006, s. 23-71.
- Öztek**, Selçuk/**Budak**, Ali Cem/**Tunç Yücel**, Müjgan/**Kale**, Serdar/**Yeşilova**, Bilgehan: *Yeni Konkordato Hukuku (Kısaltma: Öztek-Konkordato Şerhi)*, 2. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2019.
- Palacioğlu**, Tezer: *Banka Teminat Mektupları*, İTO/İDA Yayın, İstanbul 2018.

- Pekcanitez**, Hakan: “İflasın Ertelenmesi” iç. Makaleler, C. II, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Sungurtekin Özkan**, Meral/**Özekes**, Muhammet: İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Özekes**, Muhammet: Medeni Usul Hukuku, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Pekcanitez**, Hakan/**Erdönmez**, Güray: Konkordato, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- Reisoğlu**, Seza: Banka Teminat Mektupları ve Kontrgarantiler, 4. Baskı, Yazarın Kendi Yayını, Ankara 2003.
- Sarisözen**, M. Serhat: “Geçici ve Kesin Mühlet Kararı” iç. MİHBİR XVI, 7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı 2019, s. 41-73.
- Sarisözen**, M. Serhat: Konkordato, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Sav**, Atilla: “Banka Teminat Mektuplarının Haczi”, Ankara Barosu Dergisi, S. 1, 1967, s. 48-50.
- Tandoğan**, Haluk: “Bankaların Akdi Bir Mükellefiyetin Yerine Getirilmesi İçin Verdikleri Teminat Mektupları Yüzünden Muhataba Ödemede Bulunmaları Halinde Lehbara Rücu Edebilmeleri Meselesi Hakkında”, BATİDER, C. V, S. 4, 1970, s. 655-662.
- Tanrıver**, Süha/**Deynekli**, Adnan: Konkordatonun Tasdiki, Yetkin Yayınları, Ankara 1996.
- Taşpınar Ayvaz**, Sema: “Adî Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, BATİDER, S. 2, 2003, s. 49-92.
- Topsakal**, Uğur/**Bayraktar**, Orkun: “Konkordato Yargılamalarında Maddi Hukuka İlişkin İhtiyati Tedbir Kararları”, (Lexpera Blog).
- Tunç Yücel**, Müjgan: “Banka Teminat Mektuplarının İhtiyati Tedbire Konu Olması Üzerine Medeni Usul Hukuku Bakış Açısından Bir İnceleme”, BÜHFD, S. 107-108, 2013, s. 7-24.
- Tunç Yücel**, Müjgan: Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Tunç Yücel**, Müjgan: “Üçüncü Kişinin Malı Üzerindeki Rehinle Temin Edilen Alacığın Konkordatodaki Durumu”, (Lexpera Blog).
- Uyar**, Talih: Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, TBB Yayınları, Ankara 2019.

Yener Coşkun, Hilal: Banka Teminat Mektuplarında İlgililerin Hakları ve Borçları, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.

Yeşilova, Bilgehan, iç. Öztekin-Konkordato Serhi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.

Yılmaz, Merve: “6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Kefalet Sözleşmesinde Kefilin Sorumluluğunun Kapsamı”, TBBD, S. 97, 2011, s. 155-170.

Zevkliler, Aydın/**Gökyayla**, Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 20. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020.

